

EGY KLASSZIKUS „KULTÚRMÉRNÖK”

Dr. Boromisza Tibor

Személye és életútja kiemelkedő példája a ma már sajnos egyre ritkább régi, klasszikus „kultúrmérnöki” pályának – egyben a geotechnika és az útépités-útfenntartás szoros kapcsolatának, összefüggésének, egymásra utaltságának bizonyítéka. Természetes szerénységével először megpróbálta elhárítani, amikor megkerestük a folyóirat számára tervezett portré témájával – szerencsére végül mégis kötélnek állt.

Dr. Boromisza Tibor 1927-ben született Esztergomban. Ha kíváncsiságból utánanéznünk, két híres, kora XX. századi névrokonát biztosan megtaláljuk: egyikük szatmári püspök, másikuk ismert festőművész, a nagybányai festőiskola jeles képviselője. Nagypja Sziléziából származott, édesapja a helyi bencés gimnázium tornatanára, egyben a nagyhírű esztergomi 14. számú Holló cserkészcsapat alapító társparancsnoka volt. Érdekesség, hogy vívást is oktatót, tanítványai közé tartozott a későbbi olimpiai bajnok, Pézsa Tibor is. Ezek után szinte természetesnek mondható, hogy a fiú is nyolc évig az esztergomi bencések padjait kopattatta, ahol elmondása szerint, bár ez talán furcsán hangzik, „megtanították a földön járni”. Osztálytársai között számos későbbi hírneves professzor, egyházi vezető is megtalálható, Gyula bátyja pedig a Műszeripari Kutató Intézet Kossuth-díjjal is elismert igazgatóhelyettese volt. Mindig örömmel tért vissza szülőföldjére, ha munkája úgy alakult – ezek közül az Esztergom és Párkány közötti Mária Valéria híd újjáépítéséhez kapcsolódó, úgynevezett „Bánomi áttörés” geotechnikai megoldásaira emlékszik vissza különösen szívesen.

Esztergomból Budapestre

Útja 1945-ben Esztergomból Budapestre, az akkor még József nádor nevét viselő Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Kultúrmérnöki Karára vezetett, ahol 1950-ben szerzett okleveles mérnöki diplomát. Szakmai pályafutását szülőföldjén, Esztergomban kezdte, az Államépítési és Koordinációs Igazgatóság, illetve

tészeti Hivatalnál, illetve átszervezés folytán később a megyei közlekedési osztályon. 1954-től ismét Budapestre került, ahol a Közlekedési és Postaügyi Minisztérium (KPM) Aszfalt és Talajmechanikai Kutatóintézetében és Laboratóriumában, illetve – miután itt is megélt egy átszervezést – az Útügyi Kutatóintézetben (UKI), a mai Közlekedéstudományi Intézet (KTI) akkori elődszervezetében dolgozott. Egykori munkatársai elmondása alapján dr. Boromisza igen hamar meghatározó személyisége lett az intézetnek. Kollégájával, idősebb dr. Gáspár Lászlóval együtt már ebben az időszakban több úttörő jelentőségű javaslatot tett az útpályaszerkezetek méretezésével és korszerű vizsgálati módszereivel kapcsolatban. Közben 1968-ban a Budapesti Műszaki Egyetemen műszaki doktori címet szerzett az útépités és a geológia területén. 1972-ben az UKI átszervezése folytán tudományos osztályvezető lett a Közúti Közlekedési Tudományos Kutatóintézetben (Kötuki), miután ekkor már a gyakorlati körökben is nagy elismertséget vívott ki magának munkásságával, és nem utolsósorban kedves, segítőkész magatartásával. A következő (már számon tartani sem könnyű, hányadik, de messze nem utolsó) átszervezés után a Közlekedéstudományi Intézetben (KTI) folytatta mindig gyakorlat- és célorientált tudományos szakmai tevékenységét. Ezt követően 1988-ban megbízott főosztályvezetőként ment nyugdíjba az intézettől, de szinte csak azért, hogy azonnal az akkor alakuló közúti szakigazgatás rendszerének gyűjtőpontjában, az Országos Közúti Főigazgatóság, majd Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság, illetve

ve ÁKMI Kht. szakértőjeként segítse tovább a közútkezelő-fejlesztő szakmát sok évtizedes tapasztalatával.

Elvi és gyakorlati megoldások

Ennek immár tizennyolc éve, de ha valaki szakmai ügyben keresi, még ma is megtalálja a közúti székében, ahol most már rész munkaidősként tevékenykedik a Magyar Közút Kht.-nál.

Dr. Boromisza Tibor igen széles körű útügyi-geotechnikai munkásságát az útügyi szakemberek jól ismerik és nagyra értékelik. Gyakorlati és elméleti területen is sikeres tevékenységét elsősorban az útpályaszerkezetek teherbírása, méretezése, a nehéz járművek útpályaszerkezetekre gyakorolt hatásainak vizsgálata, az utak fagy- és oladási károk elleni védelme, illetve geotechnikai problémáinak (talajstabilizáció, mérnökgeológia) elvi és gyakorlati megoldási módjai fémjelzik. Pályafutása utolsó két évtizedében az útgazdálkodási rendszerek (Pavement Management System) kérdéseivel is behatóan foglalkozott. Nevéhez 76 magyar és 6 idegen nyelven megjelent tanulmány, 66 kutatási téma, illetve jelentősebb szakvélemény, 40 kiadvány, könyv, illetve könyvrészlet kapcsolódik. Mintegy 60 tudományos, illetve ismeretterjesztő előadást tartott hazai és nemzetközi konferenciákon, tanfolyamokon. Utóbbiak közül talán az UNESCO mérnökgeológiai tanfolyama (1975) és a yolai (Nigéria) műszaki főiskola oktatóinak továbbképzése (1982) emelhető ki, a hazaiak közül pedig a Budapesti Műszaki Egyetem szakmérnöki és mérnöktovábbképző tanfolyamai.

Utakon és geotechnikán túl

Szakmai közéleti tevékenységének nyomait is számos hazai és nemzetközi szervezet dokumentumai őrzik. 1955 óta tagja a Közlekedéstudományi Egyesületnek, ezen belül 1988-ig a Közúti Szakosztály titkára volt. A Magyar Útügyi Társaság 1994. évi megalakulása óta kiemelkedő munkát végez a különféle útügyi műszaki előírások előkészítésében, korszerűsítésében. Az ISSMGE munkájában a TC8 (Frost) és a TC3 (Pavement Design) nemzetközi műszaki bizottságok tagjaként vett részt, valamint hazai témavezetője volt az EU COST programjában a COST337 (Unbound Materials for Road Pavements) kutatási témának. Esetében feltétlenül az igazi szakmai

teljesítmény elismerését jelenti számos kitüntetés, közte a Magyar Köztársaság Csillagrendje, a Jáky-díj és a Széchenyi-émlékplakett (KTE), a Széchy Károly-émlékplakett és emlékdíj (MMK Geotechnikai Tagozat, 2002), valamint a Vásárhelyi Boldizsár-díj és idén, 80 évesen az Arany Mérföldkő díj (Magyar Útügyi Társaság).

Bármennyire is szinte zavarba ejtően sokoldalú a kivételes életmű, a portré nem lenne teljes a család, a három gyermek (közülük két fiú szintén a közúti szakmában) és a nyolc unoka megemlékezése nélkül, akik minden valószínűség szerint gondoskodnak arról, hogy dr. Boromisza Tibor kedves hobbija, a kertészkedés mellett azért ne kizárólag az útépités, fenntartás és a geot-

echnika mérnöki rejtelseire tudjon koncentrálni... Zárszóként csak a Közúti és Mélyépítési Szemle 2002/4. számában öt éve megjelent méltatást tudom idézni: „...nagyon kevés ember, talán senki sem volt szakterületünkön, aki kedves barátságával annyi jót tett kollégáival az évtizedek folyamán, mint ő. Isten éltesse tovább, jó egészséggben!”

R. A.